

مدرسه علمیه
فاطمه معصومه (س) هشتگرد

«دانشنی های»

«مباحثه»

تهیه و تنظیم:

رفیعه السادات مرتضوی

دانشتنی های مباحثه

مباحثه یکی از ویژگیهای نظام آموزشی حوزه های علمیه می باشد. در این سنت نیکوی علمی که شاید یکی از بهترین و موثرترین شیوه فهم عمیق و فراگیری سریع علوم و معارف است براساس روش قرآنی: [مجادله باحسن] می باشد و از علمای ربانی به مارث رسیده است.

البته این روش در کلمات ائمه معصومین [ع] به عنوان نظریه و جمع بندی آراء و انتخاب بهترین مطرح شده است که به یکی از آن کلمات از امیرمومنان علی [ع] اشاره می شود:

واضمم آراء الرجال واختراقربهاالی اصواب ابعدها عن الارتیاب

-همه نظریات را در کنار یکدیگر قرار داده و نزدیک ترین آنها به حق را انتخاب و دورترین آنها را رها کن.

در کتاب [آداب المتعلین] که یکی از بهترین کتابها در زمینه [روش آموزش] و مولف آن خواجه نصیر طوسی می باشد به مسئله مباحثه اشاره می کند و می فرماید:

ولابد لطالب العلم من المطارحه والمناظره. .. وقیل مطارحه ساعه خیر من تکرار شهر.

برای یک دانشجو طرح مسائل و مناظره یکی از ضروریات می باشد: و گفته شده: یک ساعت مباحثه بهتر از تکرار یک ماه درس می باشد.

در گذشته چنین معمول بوده که فقط در دروس رسمی حوزه مانند ادبیات، فقه، اصول. .. مباحثه انجام گیرد اما باید توجه داشته باشیم که این شیوه را نباید در یک یا چند رشته منحصر کنیم و ضرورت دارد که آنرا در تمام علوم اسلامی همچون تفسیر تاریخ اقتصاد سیاست و دیگر مباحث لازم و حیاتی در حلقه های چند نفری طلاب مباحثه کنیم. در آنصورت است که اثرات علمی آن در حوزه ها نمود بیشتری خواهد داشت و حوزه های علمیه از کارائی بالائی برخوردار خواهد بود.

مباحثه

دانشتنی های مباحثه

در مباحثه مطالب آموخته شده تکرار و [ملکه نفس] می شود ابهامات و اشکالات روشن و اندازه فهم درس مشخص می شود. مباحثه راه تحقیق را برای محقق و دانشجو هموار و برخورد آراء و اندیشه ها را برای او تجربه می کند بلند نظری و تحمل عقاید دیگران را به او می آموزد.

مباحثه تکرار درس استاد است اما نه به شکل ناقص و سطحی بلکه بصورتی جامع و محققانه زیرا همه افراد مباحثه کننده قبل از مباحثه به یادداشتهای درس استاد و نیز به گفتاراساتید و کتابهای مربوط به آن مراجعه می کنند و از آن نظریات کمک می گیرند تا نقاط مبهم و مشکل درس را بگونه ای برطرف نمایند. و در واقع مباحثه [اعلام طرح درسی جدید] توسط شاگرد می باشد ازاینرو محصل تمام نقاطابهام را برطرف می کند تا همانند استاد مطالب را بازگو نماید

به همین دلیل اگر گوشه ای از مطالب در مباحثه روشن نگردید باید قبل از شروع درس جدید ازاستاد پرسید و نقاط مبهم و دارای اشکال را روشن نمود.البته باید توجه داشته باشیم که بهترین شیوه فراگیری و آموزش علوم طرح سؤال در محورهای اساسی درس و یافتن پاسخ مناسب است. در مباحثه نیز بایداز این شیوه صحیح و موثر کمک گرفته شود.

از ویژگیهای دیگر مباحثه اینست که ضمن فهم کامل مطالب سئوالات جدیدابتکار و بصورت خودجوش طرح می شود. جوشش سئوالات جدید و فرورفتن در عمق مطالب علمی و یافتن طرح های نواز محاسن مباحثه و لازم است که همیشه مورد توجه قرار گیرد زیراافرادنسبت به تحقیق در مطالب و طرح سئوالات جامع و پرسش آن از محضراستاد و یافتن بهترین پاسخ تعهد دارند و در مباحثه آینده باید جوابگوی هم مباحثه ای باشند.

درمباحثه انسان بخوبی می یابد که تا چه میزان برمطالب تسلط یافته و آیا بفهم و درک کامل موضوعات رسیده است یانه؟ از جمله خصوصیات جالب مباحثه آنست که هر کس خود راامتحان می کند میزان فهم خود را ارزیابی می کند که این سنجش و آزمایش وسیله ای برای تلاش بیشتر و در نتیجه رشد سریعتر می باشد.

ویژگی های مباحثه

دانشتنی های مباحثه

توجه نظام آموزشی غربی به مباحثه و آموزش مشارکتی

این در حالی است که در غرب و اروپا مباحثه نه تنها مورد توجه قرار گرفته بلکه از ابتدایی تا دکتری از آن استفاده می‌شود و مفهوم مباحثه را به داخل کلاس‌های درس کشانده‌اند به طوری که جیمز دیلون کتابی با عنوان «کاربرد مباحثه در کلاس‌های درس» نوشته است.

همچنین بسیاری از اندیشمندانی که معتقد به لزوم آموزش فلسفه از دوران کودکی هستند موضوع مباحثه را مورد بررسی قرار داده‌اند؛ اسپرود با تأکید بر اهمیت وجود کارگاه‌های آموزش فلسفه برای کودکان می‌نویسد:

یکی از تأثیرگذارترین کتابها، «هنر پرسش»، نوشته «لورنس اسپلیتر»، در سال ۱۹۹۱ در کنفرانس فلسفه برای کودکان استرالیا بود. من از این تجربه در کتابم با عنوان مجلداتی به سوی اندیشه استفاده کرده‌ام، در جایی که نوشتم: «سوالاتی که معلم می‌پرسد، کلید تشکیل حلقه هستند. من فکر می‌کنم که تقریباً کل مشارکت معلم باید به شکل سوالات باشد.» عقیده معروف من در کارگاه‌هایم این است که محور راه‌اندازی حلقه مباحثه، نشان‌دهنده‌ی «سوال مناسب پرسیدن از کودک یا از کودک مناسب در زمان مناسب» است.

آنچه خود داشت ز بیگانه تمنا می‌کرد!

دکتر نعمت‌آبادی... فاضلی، هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی که در دوره دکتری انسانشناسی در دانشگاه لندن، پنج‌گویی مباحثه را تجربه کرده است، می‌نویسد:

مباحثه روش بیگانه‌ای با آموزش در ایران نیست. همه می‌دانیم که روش سنتی «حوزه‌های علمیه دینی» همواره مباحثه بوده است، اصطلاح «بحث طلبگی» مفهومی «جا افتاده»، «پذیرفته» و «مصطلح» در زبان فارسی امروز است. زیرا مباحثه ریشه تاریخی عمیق در کلیت نظام، روش و تفکر آموزش در حوزه‌های علوم دینی دارد. اما متأسفانه اصطلاح هم‌عرض آن یعنی «بحث دانشجویی» در محاورات زبان فارسی معمول و متداول نیست و در صورت کاربرد آن، بسیار «نچسب» و «غیر متعارف» به نظر می‌رسد!

مباحثه در کلاس

دانشتنی های مباحثه

از دیدگاه حکمای ایرانی

خواجه نصیرالدین طوسی از بزرگان دانش و خرد ایرانی در کتاب «آداب المتعلمین» که برای آشنایی طلاب مبتدی با آداب طلبگی نگاشته است، مباحثه را چنین توصیف کرده است:

و طالب علم لازم است که به گفت‌گو و مناظره بپردازد. این گفت‌وگو باید همراه انصاف و آرامش و تفکر باشد. از فریاد و خشم باید دوری کرد؛ زیرا مناظره و گفت‌وگو هم‌اندیشی است و هم‌اندیشی برای دریافتن درستی است و رأی درست تنها با تفکر و انصاف حاصل می‌شود و با خشم و خروش به چنگ نمی‌آید. فایده گفت‌وگو و مباحثه قوی‌تر از تکرار صرف است. زیرا مباحثه، تکرار است به اضافه شی دیگر. مشهور است که «ساعتی مباحثه بهتر از یک ماه تکرار است.» اما باید توجه داشت که مباحثه با فرد منصف و راست طبع باشد و از گفت‌وگو با فرد عیب‌جو و ناراست پرهیز باید کرد. زیرا طبیعت راه‌زن است و اخلاق سرایت‌گر و هم‌نشینی اثرگذار.

از دیدگاه متفکران اروپایی

به اعتقاد بروکفیلد و پرسکیل برای آنکه بتوان مباحثه‌ی انتقادی سازنده‌ای داشت، شرکت کنندگان در بحث باید دارای خصوصیات و خلیات زیر باشند:

۱. صمیمیت و گرمخویی

خوش مشربی و گرمخویی استاد باعث می‌شود که دانشجویان احساس کنندگان برای شرکت به بحث و نقد کردن دعوت شده‌اند. از اینرو در کلاس باید فضای صمیمیتی حاکم شود که همه احساس کنند نظرات شان محترم و ارزشمند است. شرط صمیمیت نیز این احساس است که دیگران، بخصوص استاد، آماده‌اند در صورت متقاعد کننده بودن، سخنان یکدیگر را بپذیرند.

آداب و شیوه مباحثه

دانشتنی های مباحثه

۲. مشارکت

کلاس و بحثی دموکراتیک تر است که اکثریت اعضای آن در بحث آزادانه و انتقادی شرکت کنند. برای این منظور هرکس باید بتواند راهی برای فهم موضوع بحث پیدا کند. گاهی توضیحات استاد، و گاهی به کارگیری تصویر و فیلم و شواهد تجربی موجب این امر می شود. دانشجو باید اهمیت حضور و مشارکت در بحث را احساس کند. این امر وظیفه استاد است که نشان دهد چگونه و چرا گفته های یک دانشجو اهمیت دارد. گاهی لازم است استاد با دانشجویانی که در بحث کلاس کمتر شرکت می کنند به نحو خصوصی گفتگو کند و راه های شرکت آنها در کلاس را از آنها بپرسد. بهرحال، استادان نباید آنقدر حرف بزنند که وقت برای مشارکت دانشجویان نماند.

۳. توجه عمیق

رابرت بلا در کتاب «جامعه خوب» می نویسد: «دموکراسی یعنی توجه کردن». اما توجه کردن کار ساده و کوچکی نیست. همان طور که بلا می گوید: «این امر مستلزم بکارگیری تمام قوای فکری، احساسی و اخلاقی ماست.» گادامر (۱۹۸۹) دیالوگ را مستلزم این می داند که هر دو طرف گفتگو در گفته های یکدیگر چنان ریز و دقیق شوند که کاملاً جذب و مستغرق شنیدن هم گردند. شرط توجه دقیق نیز آن است که دانشجو احساس کند در کلاس همیشه وقت کافی برای ابراز نظراتش وجود دارد و تنها استاد یگانه فرد محق برای ابراز دیدگاه هایش در کلاس نیست.

۴. تواضع و افتادگی

یکی از شروط مباحثه دموکراتیک در کلاس درس این است که افراد در جایی که نمی دانند و از امری آگاهی ندارند، آشکارا به عدم وقوف و آگاهی خود اذعان کنند. همچنین افراد، بخصوص استاد، باید تصدیق کنند که دانش ما محدود است و ممکن است در دیدگاه و نظرات مان اشتباه کنیم. از این طریق میدان را برای طرح دیدگاه های دیگر فراهم می سازیم و در عین حال زمینه مطلق اندیشی را کاهش می دهیم و امکان تساهل و تسامح در بحث رشد می یابد. استادان باید دائماً به دانشجویان محدودیت دانش و آگاهی خود را گوشزد کنند تا دانشجویان نیز جسارت طرح نظرات شان که احساس می کنند ممکن است نادرست یا ناقص است را بیشتر پیدا کنند.

آداب و شیوه مباحثه

دانشتنی های مباحثه

۵. هم اندیشی متقابل و دو جانبه

باید نشان دهیم به همان اندازه که در فکر ارتقاء و رشد خود هستیم به فکر دیگران نیز هستیم. برای این امر باید در کلاس فضایی فراهم شود که همه دانشجویان احساس کنند از کلاس و بحث بهره مند می شوند. دانشجویان وقتی ریسک کرده و انتقادی بحث می کنند که بتوانند از مباحث سود ببرند. این امر می طلبد که همه دانشجویان گونه ای بحث کنند که علایق و خواست های همکلاسی های شان را در بحث در نظر بگیرند. گوش دادن متقابل نیز بخشی از تلاش برای هم اندیشی در کلاس است. استادان نیز برای ایجاد حس هم اندیشی باید مرزهای سنتی استاد-دانشجو را کم رنگ کرده و حس برابری و هم صحبتی بین خود و دانشجویان ایجاد کنند.

۶. ژرف اندیشی

ژرف اندیشی در مباحثه مستلزم پرداختن به موضوع بحث به نحو همه جانبه، مستند، و منطقی است. کلاسی دموکراتیک است که محل بحث و مناظره میان دیدگاه های مختلف باشد. این امر مستلزم حاکمیت فضای احترام و حس برابری از یک سو، و دانش و بینش ژرف شرکت کنندگان از سوی دیگر است. تعریف یورگن هابرماس از «موقعیت گفتگوی ایده آل» بیان روشنی از موقعیت مباحثه ژرف دموکراتیک است.

هابرماس می گوید «موقعیت گفتگوی ایده آل» موقعیتی است که در آن همه شرکت کنندگان در گفتگو از امکان برابر برای طرح بحث و استدلال خود را داشته باشند، تمام اشکال ممکن استدلال ارائه شود، و به همه فرصت کافی و برابر برای طرح نظرات، انتقادات و پرسش های شان داده شود، به نحوی که در پایان احساس شود در پرتو بهترین استدلال ها، موضوع بحث بررسی و حل شده است.

۷. تصدیق کردن و ارزش گذاردن

بحث دموکراتیک و مدنی که مبتنی بر احترام و ارزش نهادن به عقاید و آراء مختلف است، نیازمند ابراز آشکار و علنی ستایش و تحسین بحث کنندگان از نظریه ها و نقطه نظرات خلاق، نوآورانه و مورد پذیرش است. از اینرو هم استاد و هم دانشجویان لازم است در موقعیت هایی به تصدیق و تایید و حتی ستایش هم بپردازند. این امر افراد را بهم نزدیک تر می کند و سطح اعتماد آنها را بالاتر می برد. در عین حال تایید گروه و کلاس پاداشی است که به فرد بخاطر کمک به پیشبرد بهتر بحث و اهداف کلاس می کند، و نوعی انگیزه برای ادامه بحث و مشارکت بیشتر دانشجویان فراهم می سازد. برای مثال، استادان باید اجازه دهند دانشجویان با کف زدن به تشویق همکلاسی های خود هنگام ارائه نظری جالب، قابل قبول، انتقادی، و نوآورانه بدهند.

آداب و شیوه مباحثه

دانشتنی های مباحثه

۸. استقلال

هر فرد در جامعه دموکراتیک مطابق فردیت و شایستگی هایش دارای دیدگاه ها و نظراتی است که ممکن است با نظرات دیگران متفاوت و حتی مخالف باشد. کلاس درسی دموکراتیک است که جسارت و شهامت لازم به دانشجویان برای ابراز اینگونه عقاید کاملاً فردی را بدهد و استقلال و فردیت دانشجو را برسمیت بشناسد. دانشجو نیز متقابلاً در مقابل این امتیاز باید آمادگی بازبینی و ارزیابی مجدد نظرات فردی اش در پرتو بحث های کلاس را داشته باشد. بهرحال، ما می دانیم که شرط تحقق بحث دموکراتیک حضور افرادی است که با جدیت، احساس، اعتقاد و باور شخصی عمیق نظرات شان را مطرح و از آن دفاع می کنند.

ریچارد رورتی یکی از فیلسوفان برجسته زمان ما ارزش اخلاقی مباحثه را اینگونه بیان می کند:

گردآوردن مردم برای گفتگو و وادار کردن آنها به اینکه قوه تخیل شان را برای خلق معانی تازه، و ترغیب و هدایت افراد به اینکه قلمرو تعامل شان را بسط دهند، یک تلاش اخلاقی است.

در دانشنامه اسلامی فواید زیر برای مباحثه ذکر شده است:

۱. تأثیر در سرعت یادگیری

مباحثه نه تنها مفاهیم تدریس شده را در ذهن منقش می کند بلکه بسیاری از مطالب مرتبط به آن را در ذهن متعلم ماندگار می سازد. همچنین مباحثه یادگیری را به نوع محکمی تقویت می کند. بدین وسیله است که فرد کم کم درمی یابد که استعداد و توان یادگیری و یادآوری بالایی دارد، در هر مباحثه که یک جوینده دانش بتواند در بیان مطالب درسی موفق شود، علاقه وی به مباحثه افزون می شود و این امر مرتباً بر سیستم یادگیری او تأثیر می گذارد.

آداب و شرایط

فواید مباحثه

دانشتنی های مباحثه

۲. شکوفا شدن استعدادها

گاهی اوقات فردی احساس حقارت می کند ولی با بحث و مناظره پی به استعدادها و توانایی های خویش می برد و زمینه بروز استعدادها برایش فراهم می شود و به خودشناسی بیشتری می رسد. مباحثه اثر عمیقی در شکفتن استعداد و شکل گیری گرایش های علمی فرد دارد. استعددهای وی به تدریج در طول مباحثات مکرر رخ می نماید و احساس می کند در یک یا چند روش و علم مشخص توانایی بیشتری دارد.

۳. شناخت اشتباهات خویش

برخی اوقات انسان گمان می کند درک او از مطلب صحیح بوده است. در صورتی که با بحث و مناظره افقهای فکری دیگری به رویش گشوده و متوجه اشتباه خویش می شود. آگاهی یافتن از نقاط ضعف باعث می شود فرد به سوی یادگیری بیشتر و برطرف کردن سریعتر مشکلات علمی پیش رود و توفیق خود را در مباحثات بعدی تضمین کند و به پرسش ها پاسخ علمی و منطقی دهد.

۴. کشف سطح معلومات

مباحثه به فرد می فهماند که در چه سطحی از علم قرار دارد، معمولاً چه نوع مطالبی را فراموش می کند و مانند آن. در صورت ادامه چنین روشی، فرد مباحثه کننده به تدریج شیوه دقت و نکته سنجی و روش یافتن نقاط ضعف و نیز روش صحیح اصلاح مطالب ضعیف و بی منطق را می آموزد و این گونه دقتها به سرعت انتقال مفاهیم و توانایی نقد صحیح و سریع یاری می دهد.

۵. تسلط بر روش تدریس

از برکات مهم مباحثه این است که بیشترین کمک را به فرد می کند که چگونه مفاهیم درسی را تمرین کند. مثلاً کسی که در یک مباحثه نقش استاد را ایفا می کند، نه تنها باید مطالب آن درس را دقیقاً بداند بلکه باید توان آن را در خویش بیابد که آن مطلب را تدریس کند. منظور این است که حفظ طوطی وار مطالب، طلبه را در هنگام مباحثه رسوا می کند. از این رو وی مجبور است ضمن آنکه مطالب را تدریس می کند، نکات فنی «تدریس» را در نظر بگیرد. بدین ترتیب جلسه مباحثه به یک کلاس نمونه تبدیل می شود که در آن افراد به تمرین معلمی می پردازند و یافته های علمی و مهارتهای خود را عرضه می کنند.

فواید مباحثه

دانشتنی های مباحثه

مباحثه از آداب درسی و یکی از مهم ترین روش های تحصیلی نظام آموزشی حوزه علمیه است که از دیرباز تاکنون در میان طلاب علوم دینی شیعه مرسوم بوده است. اساتید علوم دینی چهار مرحله را برای ماندگاری درس در حافظه و فهم بهتر آن پیشنهاد می کنند: پیش مطالعه که قبل از شروع درس صورت می گیرد، حضور در درس، مطالعه پس از درس و مباحثه.

مباحثه معمولاً پس از درس برگزار می شود. بین دو تا چند نفر در هر مباحثه شرکت می کنند. اساتید توصیه می کنند که مباحثات سه نفره باشد تا نه شلوغ باشد و نه در صورت غیبت یکی تعطیل شود. در هر جلسه یک نفر عهده دار بازگویی درس پیشین می شود و دیگران به نقد و اشکال و تصحیح می پردازند. متکلم مباحثه یا به ترتیب خاصی مشخص می شود یا با قرعه. گاهی با خود کتاب قرعه می زنند و آن که عدد فرد صفحه اش بیش تر باشد، گوینده می شود. مباحثه در سال های دروس مقدمات و سطح، کتاب محور است و غالباً پس از چندین ساعت پس از اخذ درس از استاد انجام می شود. اما در دوره خارج بیش تر پیش از درس است، که به آن پیش مباحثه گفته می شود.

محمدعلی رضایی اصفهانی ۵ روش را برای مباحثه پیشنهاد می دهد:

روش اول، روخوانی

در این روش طلاب بنابر آنچه که در کلاس درس نوشته اند مباحثه می کنند و هر یک از آن ها از روی نوشته خود برای دیگری می خواند. در یک آمارگیری مشخص شد که ۴۵٪ طلاب این گونه عمل می کنند.

روش دوم، تقریر مباحث استاد

در این روش، بنا بر تقریر دوباره درس استاد است. هر بخشی را برای هم مباحث توضیح می دهند و در مورد مطالب هر قسمت از درس که برایشان روشن نبود به تبادل نظر می پردازند تا مطالب را به خوبی دریافت کنند. ولی از روی نوشته نمی خوانند. این دو شیوه تنها از جهت فهم کلام استاد مفید است و محفوظات شاگردان را گسترش می دهد.

شیوه مباحثه حوزه های

دانشتنی های مباحثه

روش سوم، نقد و بررسی

در این روش بعضی از طلاب، در مباحثه به نقل کلمات استاد و تقریر آن می‌پردازند و سپس آن را مورد نقد و بررسی قرار می‌دهند. در این روش، طلاب بعد از درس با مراجعه به منابع و مآخذ و تفکر و تأمل، بیانات استاد را مورد بررسی قرار می‌دهند و در پایان نظریه استاد را قبول یا رد می‌کنند، در این نوع مباحثه در مورد پذیرش یا رد استدلال‌ها، مباحثه جدی شکل می‌گیرد. در این نوع مباحثه، قدرت استنباط فزونی می‌یابد و فکر پرورش داده می‌شود و هدف مباحثه که رفع اشتباه دو طرف و تقویت فکر و استدلال آنهاست تأمین می‌شود. این شیوه برای افراد مبتدی دشوار است لکن پس از مدتی شرکت در درس، میسر خواهد بود.

روش چهارم، مباحثه و تحقیق جمعی

این روش برای کسانی که در درس سابقه بیشتری دارند یا از درس مستغنی شده‌اند، مفید است. در این شیوه، ابتدا موضوع بحث مشخص و سپس به منابع و مآخذ مراجعه می‌شود و در مرحله بعد طلبه با تفکر و تأمل، نظریه خود را انتخاب می‌کند و در مرحله سوم، مطالب آماده شده به دوستان هم‌مباحث ارائه می‌شود. در مجموع این شیوه مفید و ارزنده است.

روش پنجم، پیش مباحثه

در این شیوه، طلبه قبل از درس، درس آینده را مطالعه می‌کند و با مراجعه به منابع و مآخذ، ادله و آرا را منقح می‌کند. در مرحله بعد، با تأمل و تفکر دست به انتخاب نظریه ابتدایی می‌زند و در مرحله سوم، در پیش مباحثه قبل از درس استاد شرکت می‌کند و مثل یک استاد درس آینده را تقریر و بر آن استدلال می‌کند و پس از پاسخ دادن به اشکالات، مطالب را جمع‌بندی می‌کند. سپس در درس استاد حاضر می‌شود و به نقاط ضعف و قوت خود پی می‌برد. به نظر می‌رسد بهترین شیوه مباحثه درس همین شیوه است زیرا این روش قدرت استدلال و حل مسئله را در طلبه تقویت می‌کند و قدرت تفکر و اندیشه او را بالا می‌برد و در یک سیر منطقی عمل یادگیری اتفاق می‌افتد، قدرت بیان را تقویت می‌کند. در نتیجه گوینده و شنونده هر دو به نقاط ضعف و اشتباهات خود پی می‌برند.

شیوه مباحثه حوزوی

دانشتنی های مباحثه

برخی موانع در برگزاری جلسات مباحثه

همانطور که در این متن هم گفته شد، مباحثه سنتی قدیمی در نظام آموزشی ایرانی است که در حوزه های علمیه هنوز برقرار است ولی در آموزش و پرورش و نظام آموزش عالی ایران به فراموشی سپرده شده که این فراموشی دلایل مختلفی دارد. خود کم جمعیت بودن کلاسهای حوزه و وجود حجره ها و حضور شبانه روزی طلاب در مدارس علمیه، فرصت انجام مباحثه بعد از ساعت درسی را برای آنها در حجره ها، مساجد، امامزاده ها و صحن حوزه ها فراهم کرده است.

اما در آموزش و پرورش با توجه به شلوغ بودن کلاسها و جمعیت زیاد دانش آموزان به طوری که گاهی اوقات جمعیت یک کلاس به چهل نفر نیز می رسد و شلوغ بودن مدارس که چند صد دانش آموز را در خود جا داده است و شبانه روزی نبودن اکثر قریب به اتفاق مدارس کشور، امکان عملی انجام مباحثه که مستلزم وجود وقت و فضا برای ایجاد گعده های چند نفره -ترجیحا سه نفره - می باشد فراهم نیست. دانش آموزان هم بعد از پایان کلاس به منازل خود می روند.

این مشکل در نظام آموزش عالی هم به نحوی برقرار است.

حتی طلابی که دوره سطح را گذرانده اند و در درس خارج شرکت می کنند هم به علت مشغله های کاری و زندگی حضور در مباحثه برایشان مشکل است. از طرفی بسیاری از طلاب علوم دینی -به خصوص از پایه ۴ به بالا- بخشی از سال را برای تبلیغ به مناطق مختلف کشور اعزام می شوند همچون ماه محرم و صفر، ماه رمضان.

در سالهای اخیر حوزه های علمیه خواهران نیز در کشور رونق گرفته است، برای این عزیزان هم امکان انجام مباحثه فراهم نیست. در ایامی که حوزه ها و طلاب تعطیل هستند نیز مباحثه انجام نمی شود.

فلسفه (2)-1021705

میز کار / درس های من / فلسفه (2)-1021705

تالار اعلانات

البرز - هشتگرد - مدرسه علمیه فاطمه المعصومه «علیهاالسلام»-5261

کلاس برخط 5261-1021705

برای هر درس گزینه مباحثه وجود دارد.

مباحثه 5261-1021705

بر روی آن کلیک کرده و سپس گزینه

امتحان میان ترم فلسفه 2

پیوستن به کلاس را بزنید.

پوشه 5261-1021705

عربی معاصر(2)-1021154

فلسفه (2)-1021705

بر روی درس مورد نظر کلیک کنید.

دانشتنی های مباحثه

مدرسه علمیه فاطمه

معصومه هشتگرد

مباحثه در سامانه مدرسی

همانطور که مشاهده میکنید صفحه ای کاملاً مانند کلاس مجازی برای شما باز شده و شما در این کلاس دسترسی به میکروفون، دوربین، اشتراک گذاری فایل های مورد نظر اعم از متن، فیلم یا تصویر و سایر امکانات مورد نظر را دارید. میتوانید با همکلاسی های خود در ساعات از پیش تعیین شده در این قسمت حاضر شده و به راحتی به مباحثه بپردازید.

با تشکر از بذل

توجهتان

موفق باشید

التماس دعا

